

РЕЗУЛЬТАТИ

АНАЛІЗУ СЕРЕДОВИЩА ЩОДО РОЗВИТКУ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ

ЗМІСТ

1. Резюме дослідження.
2. Вступ.
3. Аналіз локальної нормативно-правової бази, яка регламентує використання інструментів електронної демократії.
4. Аналіз офіційних сайтів районних центрів та ОТГ Вінниччини.
5. Аналіз офіційних сайтів Вінницької ОДА та районних державних адміністрацій Вінниччини.
6. Висновки та пропозиції.

I. РЕЗЮМЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Предмет дослідження:

Стан розвитку інструментів електронної демократії у Вінницькій області станом на грудень 2019 року.

Мета дослідження:

- оцінка рівня розвитку електронної демократії в територіальних громадах Вінницької області;
- оцінка стану нормативно-правового забезпечення порядку подання електронних петицій та електронних звернень;
- оцінка стану поінформованості членів територіальних громад Вінницької області щодо використання інструментів е-демократії;
- оцінка стану використання членами територіальних громад наявних інструментів електронної демократії;
- розробка пропозицій та рекомендацій щодо розвитку електронної демократії у Вінницькій області.

Методи дослідження:

- аналіз Статутів територіальних громад всіх районних центрів та всіх ОТГ Вінницької області.
- аналіз наявності нормативно-правової бази, яка регламентує проведення електронних консультацій в районних центрах та ОТГ Вінницької області.
- аналіз відповідей на запити на інформацію щодо впровадження інструментів електронної демократії в районних центрах та ОТГ Вінницької області.
- аналіз офіційних інтернет-ресурсів Вінницької ОДА та районних державних адміністрацій Вінницької області на предмет наявності можливості брати участь в електронних консультаціях та подавати електронні звернення.
- аналіз офіційних інтернет-ресурсів районних центрів та ОТГ Вінницької області на предмет наявності можливості подавати електронні петиції, електронні звернення та брати участь в електронних консультаціях.

Дослідження проводили:

- Віталій Дорох – експерт громадської організації «ПРАВО»;
- Володимир Плахотнюк – експерт громадської організації «ПРАВО»;
- Михайло Бардин – керівник експертної групи громадської ради при Вінницькій ОДА;

Час проведення дослідження:

Листопад-грудень 2019 року.

Обмеження дослідження:

- не всі громади надали відповіді на запити на інформацію, що створило труднощі для аналізу саме по цих громадам, або взагалі унеможливило проведення такого аналізу;
- дослідження інтернет-ресурсів проводилося протягом листопада 2019 року і до моменту оприлюднення звіту могли відбутися певні зміни в функціонуванні інтернет-ресурсів;
- дослідження нормативно-правової бази проводилося в листопаді 2019 року і до моменту оприлюднення звітів окремі громади могли затвердити зміни до Статутів громад чи інші нормативно-правові документи.

Висновки:

- більшість Статутів територіальних громад районних центрів та ОТГ не містять норм щодо подання електронних петицій, а також Порядків, які регламентують процес розгляду електронних петицій органами місцевого самоврядування. Ця ситуація не змінилася протягом 2019 року.
- органи місцевого самоврядування (районні центри та ОТГ) не мають нормативно-правових актів, які регламентують проведення електронних консультацій.
- громадський бюджет запроваджено (або затверджено нормативно-правову базу і планується запуск з 2020 року) 15 громад області. В 2018 році лише в 6 громадах Вінницької області було запроваджено громадський бюджет.
- лише 12 громад на своїх інтернет-ресурсах мають форму для подачі електронних петицій. На інших сайтах громад така можливість або відсутня, або не працює.
- лише 8 офіційних інтернет-ресурсів районних центрів та ОТГ Вінницької області мають сервіс для подання електронних звернень. На інших ресурсах така можливість або відсутня взагалі, або не працює.
- на жодному з проаналізованих інтернет-ресурсів районних центрів та ОТГ Вінницької області не має можливості обговорювати конкретні проекти рішень чи розпоряджень.
- Вінницька ОДА та районні державні адміністрації Вінницької області мають відповідні технічні можливості та проводять консультації з громадськістю, в тому числі й електронні, але громадськість не бере участі в цих консультаціях.
- лише 2 райдержадміністрації не мають сервісу, який дозволяє громадянам направляти електронні звернення. В 2018 році такі сервіси були відсутні на сайтах 5 адміністрацій.
- в районах області є великий запит на впровадження інструментів електронної демократії, але і представники влади, і представники громадськості потребують знань та навичок щодо їх впровадження та використання.

II. ВСТУП

Національна Концепція з розвитку електронної демократії до 2020 року була затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України №797 від листопада 2017 року. Концепція розроблена Коаліцією «Е-демократія» до якої входять провідні українські, міжнародні організації громадянського суспільства, Програма EGAP та Державне агентство з питань електронного врядування України.

Наприкінці 2018 року громадською організацією «ПРАВО», в рамках виконання проекту «Електронне врядування у Вінницькій області: від концепції до впровадження», який реалізувався завдяки швейцарсько-української програми EGAP за підтримки Innovabridge Foundation, було проведено дослідження стану розвитку електронної демократії у Вінницькій області.

Протягом двох місяців експерти громадської організації «ПРАВО» проводили фокус-групові дослідження, аналізували статuti територіальних громад та офіційні сайти райдержадміністрацій, районних центрів та ОТГ, проводили глибинні інтерв'ю з посадовцями, аналізували отриману інформацію. В результаті проведення цього дослідження було виявлено низку проблем, що негативно впливають на розвиток електронної демократії в Вінницькій області, а саме: недосконалість місцевої нормативно-правової бази, низька поінформованість та активність громадськості щодо використання інструментів електронної демократії, відсутність в посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування знань та навичок щодо запровадження інструментів електронної демократії.

Експертами нашої організації було розроблено низку заходів, реалізація яких мала б покращити ситуацію з розвитком електронної демократії у Вінницькій області. Запропоновані заходи було затверджено Вінницькою облдержадміністрацією.

На реалізацію цих заходів було розроблено та представлено на конкурс, оголошений Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю ОДА, проект «Електронна демократія: інформуємо, навчаємо, аналізуємо». Проект мав на меті створити умови для ефективного розвитку електронної демократії у Вінницькій області.

Одним з елементів проекту було проведення дослідження стану розвитку електронної демократії у Вінницькій області вже в 2019 році для того, щоб порівняти, на скільки змінилася ситуація в цій сфері за рік. Звіт дає можливість порівняти показники 2018 року з показниками 2019 року та визначити динаміку розвитку електронної демократії в громадах Вінницької області станом на грудень 2019 року.

III. АНАЛІЗ ЛОКАЛЬНОЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ, ЯКА РЕГЛАМЕНТУЄ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Після аналізу статутів територіальних громад області було виявлено, що не всі територіальні громади відобразили в своїх Статутах норми, які стосуються подання електронних петицій. Зокрема, ці норми відсутні в статутах таких громад:

Гніванської	Погребищенської	Мурафської
Калинівської	Райгородської	Шаргородської
Краснопільської	Студенянської	Ямпільської
Крижопільської	Томашпільської	Чечельницької
Літинської	Теплицької	Бершадської
Вапнярської	Тростянецької	Сокиринської
Вороновицької	Хмельницької	Могилів-Подільської
Немирівської	Чернівецької	

Окремо варто зазначити, що в деяких громадах взагалі не затверджено Статуту територіальних громад, зокрема, в Ситковецькій ОТГ, а також в двох містах обласного значення: в Козятині та Ладижині.

Варто зазначити, що якщо в Статуті територіальної громади не визначено ні терміну збору підписів, ані кількості необхідних підписів на підтримку електронної петиції, то потрібно керуватися нормами Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» в прикінцевих положеннях якого зазначається наступне:

До визначення у статуті територіальної громади вимог щодо кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції до органу місцевого самоврядування та строку збору підписів електронна петиція до відповідного органу місцевого самоврядування розглядається... за умови збору на її підтримку протягом **не більш як трьох місяців** з дня її оприлюднення такої кількості підписів у відповідній адміністративно-територіальній одиниці, де проживає:

- 1) до 1 тисячі жителів - не менше ніж 50 підписів;
- 2) від 1 тисячі до 5 тисяч жителів - не менше ніж 75 підписів;
- 3) від 5 тисяч до 50 тисяч жителів - не менше ніж 100 підписів;
- 4) від 100 тисяч до 500 тисяч жителів - не менше ніж 250 підписів;
- 5) від 500 тисяч до 1 мільйона жителів - не менше ніж 500 підписів;
- 6) понад 1 мільйон жителів - не менше ніж 1000 підписів.

Варто зазначити, що такий підхід до визначення необхідної кількості підписів та терміну їх збору в підтримку електронної петиції не завжди можуть відповідати запитам громади.

Одразу зазначимо, що кількість підписів, необхідних для підтримки електронної петиції, має бути реалістичною та не вводити якихось дискримінаційних норм, які утруднюватимуть, або взагалі унеможливуватимуть реалізацію права на подання електронної петиції. Мається на увазі, що занадто велика кількість підписів може просто знівельовати намір щодо подання петиції.

В окремих Статутах територіальних громад визначено кількість підписів та термін, протягом якого їх потрібно буде зібрати в підтримку електронної петиції:

№п/п	Назва громади	Кількість підписів	Термін збору підписів
1.	Барська	100	2 місяці
2.	Вінницька	350	14 днів
3.	Жмеринська	200	2 місяці
4.	Глуховецька	100	10 днів
5.	Жданівська	200	2 місяці
6.	Ковалівська	15?	7 днів
7.	Липовецька	150	30 днів
8.	Оратівська	200	30 днів
9.	Росошанська	100	5 днів
10.	Тульчинська	200	90 днів
11.	Шляхівська	30	10 днів
12.	Якушинецька	100	45 днів
13.	Іванівська	Від 15 до 50	3 місяці
14.	Іллінецька	500	не більше 3 місяців
15.	Лука-Мелешківська	300	30

Одразу зазначимо, що кількість підписів, необхідних для підтримки електронної петиції, має бути реалістичною та не вводити якихось дискримінаційних норм, які утруднюватимуть, або взагалі унеможливуватимуть реалізацію права на подання електронної петиції. Мається на увазі, що занадто велика кількість підписів може просто знівелювати намір щодо подання петиції.

Для прикладу: в Статуті Іванівської ОТГ зазначається наступне:

«Електронна петиція розглядається органами та посадовими особами Іванівської сільської ради за умови збору на її підтримку не менше від 15 до 50 підписів жителів громади протягом 3 (трьох) місяців (термін) з дня оприлюднення петиції».

З формулювання не зрозуміло, скільки ж насправді потрібно підписів для підтримки електронної петиції. Це може стати предметом маніпуляції з боку посадових осіб Іванівської сільської ради.

В Статутах Барської, Вінницької, Жданівської, Ковалівської, Липовецької, Оратівської, Тульчинської, Шляхівської, Лука-Мелешківської, Якушинецької та Іванівської громади визначається, що розгляд електронних петицій відбувається у відповідності до Порядку розгляду електронних петицій, який затверджується відповідною радою.

Варто зазначити, що не вдалося проаналізувати статuti Новогребельської, Брацлавської, Кунківської, Бабчинецької, Северинівської, Шпиківської, Мельниківської, Дашівської, Муровано-Куриловецької, Ситковецька, Староприлуцька, Піщанська, Павлівська, Соболівська, Сутисківська. Ці громади не надали свої статuti у відповідь на запит на інформацію, а знайти їх у вільному доступі в мережі Інтернет не вдалося.

Також під час аналізу отриманої під час дослідження інформації було виявлено, що:

В 2018 році жодна з громад, які дали відповіді на запити на інформацію, не затверджували план заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронної демократії в Україні. Натомість в 2019 році такі Плани затвердили такі громади:

- Вінницька (затверджено Концепцію цифрової партисипації);
- Могилів-Подільська (розпорядженням міського голови затверджено План заходів щодо реалізації в 2019 році Концепції розвитку електронної демократії).

В 2018 році лише 2 громади (Вінницька і Барська) в своїх відповідях зазначили, що в цих громадах проводяться електронні консультації з громадськістю, що передбачає, зокрема, оприлюднення проектів актів або питань, що потребують вирішення, для отримання від громадськості пропозицій та зауважень.

На прохання надати документ (Положення чи Порядок), який регламентує проведення електронних консультацій, лише Барська громада зазначила, що консультації здійснюються на основі Меморандуму між Барською міською радою та Ініціативою «Активна громада» ГО «Інститут «Республіка». В процесі моніторингу сайту Вінницької громади було виявлено, що електронні консультації насправді не проводяться, а за посиланням, яке було зазначене у відповіді на запит є розділ «Громадська участь», що не зовсім відповідає саме проведенню електронних консультацій.

Станом на кінець 2019 року електронні консультації проводяться Барською, Козятинською, Могилів-Подільською та Крижопільською громадами.

Станом на кінець 2018 року лише 6 громад запровадили бюджет участі (громадський бюджет), а саме: Томашпільська, Вінницька, Хмільницька, Літинська, Жмеринська та Козятинська. Ще 4 громади (Росошанська, Краснопільська, Тульчинська, Барська) зазначили, що планують впровадити бюджет участі, а Барська та Росошанська зазначили, що бюджет участі буде впроваджено вже з 2019 року.

Станом на кінець 2019 року громадський бюджет запровадили такі громади: Глуховецька, Барська, Брацлавська, Вінницька, Хмільницька, Гніванська, Дашівська (нормативна база затверджена, запуск планується в 2020 році), Краснопільська (в 2019 році планується затвердити нормативно-правову базу), Немирівська, Тульчинська, Піщанка (нормативна база затверджена), Літинська, Жмеринська (інструмент запроваджено, але в 2019 році кошти не виділялися), Козятинська (нормативна база затверджена, але кошти не виділялися), Мурафська.

В 2018 році у відповіді Барської ОТГ було зазначено, що в громаді запроваджено: Бюджет на мапі, Відкрите місто, SMART ГРОМАДА - СТВОРЮЄМО РАЗОМ, а також планується старт: «Електронні петиції», «Бюджет участі», «Інвестиційний портал» та «Реєстр земель та об'єктів комунальної власності».

Також в 2018 році у відповіді Гніванської громади було зазначено, що в громаді використовуються електронні петиції, електронні звернення до посадових осіб, електронне опитування, спілкування та надання консультацій на офіційній сторінці «Гніванської ОТГ» у соціальній мережі Фейсбук.

Варто звернути увагу, що у своїх відповідях громади зазначали, що використовують різні інструменти електронної демократії, зазначаючи, що ними є сайт громади, електронні декларації, черга в ДНЗ, сайт відкритих даних, електронна пошта, Фейсбук-сторінка, система поіменного голосування, система закупівель Прозорро, онлайн трансляції, E-data тощо, які не зовсім можна віднести саме до інструментів електронної демократії.

IV. АНАЛІЗ ОФІЦІЙНИХ САЙТІВ РАЙОННИХ ЦЕНТРІВ ТА ОТГ ВІННИЧЧИНИ

Станом на кінець 2018 року ситуація з офіційними сайтами була наступна:

- на сайтах Тростянецької, Новогребельської, Росошанської, Краснопільської, Луко-Мелешківської, Шляхівської, Мурафської, Ситківецької, Барської, Іллінецької, Козятинської, Ладжинської, Могилів-Подільської, Хмільницької, Муровано-Куриловецької, Піщанської, Чернівецької, Ямпільської громад відсутня форма для подання електронних петицій.

- на сайтах Гніванської, Староприлуцької, Глуховецької, Іванівської, Кунківської, Бабчинецької, Томашпільської, Оратівської, Немирівської, Шпиківської, Райгородської, Мельниківської, Ковалівської, Дашівської, Джулинської, Вапнярської, Студенянської, Калинівської, Крижопільської, Липовецької, Літинської, Чечельницької та Шаргородської форма для подачі присутня, але ніхто не користувався.

- на сайтах Якушинецької, Жданівської, Тульчинської, Сокиринської, Вінницької, Жмеринської, Бершадської громад містять форма для подачі присутня та нею користувались.

- форма для подання електронних звернень відсутня на сайтах Тростянецької, Новогребельської, Луко-Мелешківської, Шляхівської, Ситківецької, Вороновицької, Барської, Іллінецької, Жмеринської, Козятинської, Ладжинської, Могилів-Подільської, Хмільницької, Піщанської, Чернівецької громад.

- на сайті Гніванської, Росошанської, Краснопільської, Староприлуцької, Глуховецької, Іванівської, Мурафської, Кунківської, Якушинецької, Бабчинецької, Жданівської, Тульчинської, Томашпільської, Оратівської, Немирівської, Шпиківської, Райгородської, Мельниківської, Ковалівської, Дашівської, Сокиринської, Джулинської, Вапнярської, Студенянської, Чечельницької, Шаргородської громад форма для електронних звернень є, але вона не працює.

- лише на сайті Бершадської, Вінницької, Гайсинської, Крижопільської, Липовецької, Літинської, Мурованокуриловецької, Ямпільської громад форма для подання електронних звернень є і вона працює.

- щодо можливості обговорення конкретних проектів рішень, то така можливість не передбачена жодним Інтернет-ресурсом, лише сайт Хмільницької громади має таку можливість, але її не використовують.

- майже усі новостворені ОТГ замовили сайт одного розробника це є великий плюс, адже сайти стилістично, функціонально дуже схожі. Після перегляду 5-7 сайтів на решті легко орієнтуєшся і розумієш, де потрібна інформація може знаходитись та як виглядати. До мінусів в цій ситуації можна віднести те, що деякі функції, розміщені по замовчуванню в шаблоні сайту, не працюють. Для прикладу, на сайтах є форма електронного звернення у вкладці «Контакти». Байдуже, що користувач заповнить у обов'язкові поля, після натискання кнопки «Відправити» користувача система перенаправить на головну сторінку та ніяк не сповістить, чи відправилось звернення чи ні.

Протягом 2019 року ситуація майже не змінилася. В запропонованій нижче таблиці можна побачити результати дослідження 2019 року та порівняти їх з результатами 2018 року.

Далі в таблиці:

«+» – відповідний сервіс наявний на сайті;

«-» – відповідний сервіс відсутній на сайті;

«+/-» – відповідний сервіс наявний, але не працює.

Громади	Наявність сервісу для подачі електронних петицій		Форма для надсилання електронних звернень		Можливість обговорення проектів рішень	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Тростянецька	-	-	-	+	-	-
Новогребельська	-	-	-	+/-	-	-
Гніванська	+/-	+	+/-	+/-	-	+/-
Росошанська	-	-	+/-	+/-	-	-
Краснопільська	-	-	+/-	+/-	-	-
Луко-Мелешківська	-	-	-	+/-	-	-
Брацлавська		-		-		-
Староприлуцька	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Глуховецька	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Іванівська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Шляхівська	-	+/-	-	+/-	-	-
Мурафська	-	+/-	+/-	+/-	-	-
Кунківська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Якушинецька	+	+	+/-	+/-	-	-
Бабчинецька	+/-	+/-	+/-	+	-	-
Жданівська	+	+	+/-	+/-	-	-
Тульчинська	+	+	+/-	+/-	-	-
Томашпільська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Оратівська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Немирівська	+/-	+	+/-	+/-	-	-
Ситківецька	-	-	-	-	-	-
Северинівська		-		+/-		-
Вороновицька	-	-	-	-	-	-
Барська	-	-	-	-	-	-
Шпиківська	+/-	+	+/-	+/-	-	-
Райгородська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Мельниківська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Ковалівська	+/-	+	+/-	+/-	-	-
Дашівська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Сокиринецька	+	+	+/-	+/-	-	-
Джулинська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Вапнярська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Іллінецька	-	-	-	-	-	-
Студенянська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Калинівська	+/-	+	+	+	-	-
Вінницька	+	+	+	+	-	-
Жмеринська	+	+	-	-	-	-
Козятинська	-	-	-	-	-	-
Ладижинська	-	-	-	-	-	-

Могилів-Подільська	-	-	-	-	-	-
Хмільницька	-	-	-	-	+/-	+/-
Бершадська	+	+	+	+	-	-
Гайсинська	-	-	+	+	-	-
Крижопільська	+/-	+/-	+	-	-	-
Липовецька	+/-	+/-	+	-	-	-
Літинська	+/-	+/-	+	+	-	-
Мурованокуриловецька	-	-	+	+	-	-
Піщанська	-	-	-	-	-	-
Погребищенська		-		-		-
Теплицька		+/-		+/-		-
Чернівецька	-	-	-	-	-	-
Чечельницька	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Шаргородська	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-
Ямпільська	-	+/-	+	+/-	-	-
Гавришівська		-		+/-		-
Гранівська		-		+/-		-
Павлівська		-		+/-		-
Соболівська		+/-		+/-		-
Сутисківська		+/-		+/-		-

V. АНАЛІЗ ОФІЦІЙНИХ САЙТІВ ВІННИЦЬКОЇ ОДА ТА РАЙОННИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ВІННИЧЧИНИ

На виконання п. 6 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики органи виконавчої влади щороку складають орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю з урахуванням основних завдань, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, Державною програмою економічного і соціального розвитку України, планом законопроектних робіт та іншими документами, а також результатів проведення попередніх консультацій з громадськістю.

І Вінницька ОДА, і районні державні адміністрації складають та затверджують річний Орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю. Це було підтверджено дослідженням 2018 та 2019 років.

В цих планах зазначено, що окремі консультації мають проводитися саме у формі електронних консультацій.

Після аналізу звітів за результатів проведення консультацій, в тому числі й електронних, було виявлено, що майже всі звіти (99%) містять формулювання «Пропозиції та зауваження від громадськості не надходили».

Щодо можливості подання електронних звернень, то в 2018 році вона була на сайті Вінницької ОДА, а також на більшості сайтів районних державних адміністрацій області. Відсутня така можливість була лише на сайтах Жмеринської, Піщанської, Погребищенської, Томашпільської та Ямпільської РДА.

Варто зазначити, що не на всіх інтернет-ресурсах можливість подати електронне звернення є «на видному місці», що утруднює цей процес.

В запропонованій нижче таблиці можна побачити результати дослідження 2019 року та порівняти їх з результатами 2018 року.

Далі в таблиці:

«+» – відповідний сервіс наявний на сайті;

«-» – відповідний сервіс відсутній на сайті;

«+/-» – відповідний сервіс наявний, але не працює.

Назва райдержадміністрації	Електронна форма для подання звернення		Примітка (місце розміщення форми)
	2018	2019	
Барська	+	+	Прес-центр
Бершадська	+	+	Кабінетна система. Є ціла система електронних звернень з кабінетом. Прямої кнопки не знайшов. Шлях: Звернення громадян – >Актуальні питання щодо звернень – > і далі по тексту Система електронних звернень
Вінницька районна	+	+	Інтернет приймальня
Гайсинська	+	+	Кабінетна система. Праворуч банер система електронних звернень.
Жмеринська	-	-	
Іллінецька	+	+	Інтернет приймальня
Калинівська	+	+	Е-приймальня
Козятинська	+	+	Кабінетна система. У всіх підрозділах розділу Публічна інформація – >ліворуч кнопка

			Система електронних звернень
Крижопільська	+	+	Кабінетна система. Праворуч банер система електронних звернень.
Липовецька	+	+	Кабінетна система. Праворуч банер система електронних звернень.
Літинська	+	+	Контакти
Могилів-Подільська	+	+	Більше – >Зворотній зв'язок
Мурованокуриловецька	+	+	Контакти. Сайт як в ОТГшок
Немирівська	+	+	Звернення громадян – > Інтернет приймальня
Оратівська	+	+	Контакти
Піщанська	-	+	Праворуч розділ - Консультації з громадськістю - підрозділ система електронних звернень
Погребищенська	-	+	Праворуч розділ - Звернення громадян - підрозділ інтернет приймальня
Теплицька	+	+	Електронне звернення
Тиврівська	+	+	Контакти. Сайт як в більшості ОТГ
Томашпільська	-	+	Ліворуч розділ електронне звернення
Тростянецька	+	+	Електронне звернення
Тульчинська	+	+	Контакти
Хмільницька	+	+	Контакти
Чернівецька	+	+	Інтернет приймальня
Чечельницька	+	+	Контакти. З самого низу є форма під таблицями усіх контактів
Шаргородська	+	+	Сайт тимчасово недоступний
Ямпільська	-	-	

VI. ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Висновки:

- більшість Статутів територіальних громад районних центрів та ОТГ не містять норм щодо подання електронних петицій, а також Порядків, які регламентують процес розгляду електронних петицій органами місцевого самоврядування. Ця ситуація не змінилася протягом 2019 року.
- органи місцевого самоврядування (районні центри та ОТГ) не мають нормативно-правових актів, які регламентують проведення електронних консультацій.
- громадський бюджет запроваджено (або затверджено нормативно-правову базу і планується запуск з 2020 року) 15 громад області. В 2018 році лише в 6 громадах Вінницької області було запроваджено громадський бюджет.
- лише 12 громад на своїх інтернет-ресурсах мають форму для подачі електронних петицій. На інших сайтах громад така можливість або відсутня, або не працює.
- лише 8 офіційних інтернет-ресурсів районних центрів та ОТГ Вінницької області мають сервіс для подання електронних звернень. На інших ресурсах така можливість або відсутня взагалі, або не працює.
- на жодному з проаналізованих інтернет-ресурсів районних центрів та ОТГ Вінницької області не має можливості обговорювати конкретні проекти рішень чи розпоряджень.
- Вінницька ОДА та районні державні адміністрації Вінницької області мають відповідні технічні можливості та проводять консультації з громадськістю, в тому числі й електронні, але громадськість не бере участі в цих консультаціях.
- лише 2 райдержадміністрації не мають сервісу, який дозволяє громадянам направляти електронні звернення. В 2018 році такі сервіси були відсутні на сайтах 5 адміністрацій.
- в районах області є великий запит на впровадження інструментів електронної демократії, але і представники влади, і представники громадськості потребують знань та навичок щодо їх впровадження та використання.

Пропозиції:

За рекомендацією експертів громадської організації «ПРАВО» саме на вирішення цих проблемних питань має бути спрямований План заходів розвитку електронної демократії у Вінницькій області на 2020 рік.

Пропонуємо до Плану заходів на 2020 рік включити наступні заходи:

- поширення методичних рекомендацій щодо подання електронних петицій, проведення електронних консультацій з громадськістю, роботи з електронними зверненнями, запровадження бюджету участі (громадський бюджет), відео-трансляції засідань суб'єктів владних повноважень, розроблених громадською організацією «ПРАВО» спільно з Центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій Вінницької області;
- розробка та впровадження в навчальні програми Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій Вінницької області курсу «Інструменти електронної демократії для ОМС» та «Методики проведення консультацій з громадськістю»;
- формування в області та підтримка діяльності широкої коаліції з розвитку електронної демократії за участю представників громадянського суспільства, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, індустрії інформаційних технологій, вищих навчальних закладів, засобів масової інформації області;

- популяризацію застосування електронної демократії під час проведення консультацій з громадськістю органами державної влади та органами місцевого самоврядування, поширення кращих практик;
- проведення навчання для представників інститутів громадянського суспільства, громадських рад при районних державних адміністраціях та громадськості навчання щодо використання інструментів електронної демократії;
- підготовку «правових консультантів» з метою забезпечення доступу громадян до інструментів електронної демократії з залученням до роботи бібліотек з районних центрів та ОТГ та створити «пункти доступу до інструментів електронної демократії» в сільській місцевості з використанням можливостей сільських бібліотек;
- рекомендувати органам місцевого самоврядування переглянути технічні можливості своїх інтернет-ресурсів з метою усунення технічних проблем їх функціонування (подання електронних петицій, проведення електронних консультацій та можливість обговорення проектів рішень);